

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

»Danica« izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za celo leto 7 kron, za pol leta 3 krone 50 vinarjev, za četrto leta 2 kroni. V tiskarni sprejemana za celo leto 6 kron, za $\frac{1}{2}$ leta 3 krone, za $\frac{1}{4}$ leta 1 krono 50 vin., ako bi bil petek praznik, izide »Danica« dan poprej.

Točaj LV.

V Ljubljani, 6. junija 1902.

List 23.

Mladinina bisernica.

(Dalje.)

XXXVI.

Čistost, vir tolažbe polnim spominjem na stara leta.

Marsikdo misli ob mladosti letih le na trenutke, v katerem živi. To ni modro, a še manj je koristno. Ali nič ne pomniš moške dobe, starih let? Ako ne, nespameten si in sam sebe tiraš v nevarnost. Saj iz življenja pregreh prideš v večnost, v brezkončno pogubo. Ako pa misliš, na svoja moška in na svoja stara leta, vedi, da je doba tvoje mladosti podlaga dobi tvojim poznejim letom in da je tvoje poznejše življenje kakor rastlina, ki je pognala iz mladostnega semena.

In spominj na grešno preteklost, se li da tak spominj otresti tako kakor se odtresaš prahu. Koliko muk prizadene velikrat osivelemu starčku spominj na zgodaj zaigrano nedolžno mladost, na mladost, v koji bi se bilo toliko sejalo, a se ni. Kolika bi bila pač žetev! Poslušaj zato vzdihov sv. Avgušтина, ki se je dal še le v svojem dvaintridesetem letu vzbuditi iz svojega grešnega spanja in je zatožil tako-le: „Kako pozno sem te začel ljubiti, večno lepa in vender tako nova lepota, kako pozno! Aj, bila si v meni, a jaz sem bil zunaj. Tu zunaj sem te iskal opirajoč se, jaz grdobež, na ta lepi zunanji svet, ki je pa delo tvojih rok.“

Glej, mladenič, koliko britkih vzdihov si lahko prihraniš, ako paziš na svojo nedolžnost, ako jo čuvaš kakor dragoceni biser, ako porabiš vsa sredstva, da si ohraniš čistost, ali da prej ko mogoče zopet najdeš izgubljeno. Na

stara leta zamoreš potem poln tolažbe zreti nazaj v svojo mladost, veseliti se zamoreš takrat, kakor se veseli osiveli junak svojih dobljenih bitek v mladosti. Z veseljem zamoreš zavriskati z večim mornarjem, ki je ladijo otel viharjev, izpeljal jo iz nevarnih skal in ter iz rok roparjev, ki na morji prežé človeškega blaga in življenja.

„Starost je častitljiv venec, ki se najde na potu pravice“ (Preg. 16, 31) pravi sv. pismo.

*

Grof Eleazar, iz imenitnega rodu Sobranov, je živel že v svoji mladosti zelo pobožno. Bogu ga je bila v detinski dobi darovala njegova mati, kakor nekedaj svoje dete sv. Blanka. „Moj Bog, ako bi to dete kedaj zapustilo nedolžnosti pot, iztrgaj mi je iz naročja raje koj sedaj po sv. krstu, ko je kakor čist angelj v človeški podobi. „Tako je molila. In dete je obživel in ostalo čisto. Njegovo tiho a tako prijazno vedenje si je pridobilo naklonjenosti vseh. Njegovo največje veselje je bilo, če je na pragu domačega gradu revežem mogel deliti milodarov. Pozneje je nosil svoje kosilo doli na dvorišče in tu nasitoval uboge dečke. Želel je iti med nevernike in tam preliti za Odrešenika svojo kri: tako je velikrat pravil svojemu dušnemu voditelju. Toda Bog mu tega ni namenil. Na željo sicilijanskega kralja Karola II. se je poročil s pobožno Delfino Sinaško, a stopil je z njo v zvezo vednega devišstva. Bolj izglednega življenja kakor je bilo na tem dvoru, si misliti ne moremo. Tu je vladal vzoren red. Božje in cerkvene zapovedi je vestno izpolnjevala vsa hiša. Svojim podložnikom je bil Eleazar pravi oče: plemenitnik prav v pravem pomenu besede. Na kraljevem dvoru je užival toliko zaupanja, da mu je poslal

kralj Robert svojega sina Karola, kalabriškega vojvodo, v odgojo in da je njemu naročil, naj mu dobi nevesto na francoskem dvoru. — Kako se je spominjal Eleazar pogosto in kako veselo na svoja mlada leta. Umreti je moral še le 38 let star. A vse to kratko njegovo življenje je bilo kakor krasan raznobojen venec, v katerem je najlepše odsevala mila cvetka čistosti.

* * *

Cemu, mladenič, vedno le kratko sedanjost pred očmi? Bog ti je mogoče da odločil še dolgo prihodnost. Ali si morda ta čas raje podoban opustošenemu polju, iz kojega žalostno strle po toči pobite bilke mimogredočemu potniku v oči — ali pa si raje kakor težko obložen voz, napolnjen pšeničnega snopovja, ki se sredi veselih ženje pomiče in postoe k blagodejni mlačvi v skedenj?

XXXVII.

Čistost, vir tolazbi ob bridki smrti uri.

Za nas vse nastopi nekokrat oni resni trenutek, ki konča naše življenje in s katerim se prične nikdar končana večnost. Na mrtvaškem odru nam ležečim — smrtno grozo na vseh udih, mrklimi očmi, mrzel pot na čelu, kakošna nam bode pač takrat naša sodba o vsem zemeljskem vzivanju? Kako bomo pač takrat sodili o podlem mesenem poželjenju! Mislino si, da naj naše telo biva tu na zemlji le še malo trenutkov, le malo še oddaljeno od hladnega groba, kako bode pač s tem našim telesom glede na to svojo dobro ali slabo preteklost? Kako kratko je bilo tu na zemlji vse, kako ničevno, kako nizkotno; blagor mi, da sem ohranil telo čisto, da sem bojeval dober boj: kaj če bi bila ob tvoji ločitvi od ti taka tvoja sodba, mladenič? O da bi se mogli vrniti iz grobov vsi, ki so skozi povečevalno steklo gledali minljivo veselje, ki so se odrekli pravičnim prvorojenstvom, ki so prodali pravo do večnega veselja za kratko veselje: vsi, ki so zamenjali za svetno veselje — večnost.

A kaj še le sodba! Kako zaupljivo pravični stopijo pred sodnika; njihove nadčloveške borbe bodo očite vsemu svetu; njihovi boji, ki so je vojevali prav v takih telesih, kakošna so vsem drugim ljudem. O vi srečni, kako plačilo čaka vas, ko prinesete v jagnječji krvi obeljeno obleko; pridite in posedite kraljestvo, ki ga vam je pripravilo čisto nebeško jagnje!

Koliko mladeničev je umrlo s to edino tolazbo, da umrjejo čisti, da so studili nečistost,

in so prosili Boga, naj jih varuje pred njo. Kako bodo veseli molitve, bojev, čuječnosti! Kako bodo veseli, da so bivali že tu na zemlji v družbi božje Porodnice, v družbi čistih duhov, sv. Alojzija in vseh čistih svetnikov. Kako bodo želeli odložiti telo, ki jim je bilo vedno le v spodtikljej govoreč: „O moj Bog, moje vse, vzemi me v nebeško kraljestvo, kjer bom prost sveta, prost izkušnjav v večnem veselju!“

Mladenič, ali si ne želiš tudi ti kedaj tako govoriti?

*

Na smrti postelji je ležal nekokrat dvajstletni deček. Živel je nad vse izgledno. Bolest je prevladala neutolajljivo mater, poljubi in solzami se je poslavljal od svojega otroka. Umirajočimi ustnicami deček govori: „Kako vender moreš žalovati, ljuba mati? Raje hvali Boga in veseli se z menoj, da sem ohranil krstno obleko nedolžnosti do te svoje smrtne ure.“ Umrli je koj na to zavida vredni mladenič in angeljci, kakor je bil sam, so ga spremlili v naročje Prečiste. — Zbolel je drug mladenič. Pogosto ga je prosil njegov dušni pastir, naj se spreobrne in začne drugačno življenje. Pred kratkim ga je spominjal, da je svojim življenjem mnogim drugim v padec. Strahom zapazi vneti duhovnik, da prehitro deluje bolezen in da je blizu njegova zadnja ura. Mladenič je še vedno upal, da ozdravi. Duhovnik pa mu toliko resneje jame govoriti o blizajoči se smrti, kolikor manj pripravljen se mu je dozdeval. Mladenič konečno vzdihne: „Ah, ko bi bil vedel, da mi je usojeno tako kratko življenje, živel bi bil drugače.“ Izpovedal se je skesano in malo potem, ko je obračunal s svetom in z Bogom, je stopil pred Sodnika.

* * *

Žal, da je velikrat tako. Mnogi upajo dolgega življenja. A naglo jih zadene nesreča; tako naglo, da komaj pridejo do misli: Za menoj skoraj le samo hudo, pred menoj večnost, — prosim te, o Bog, usmiljenja!

(Konec prihodnjic.)

L. P.

Napoleona I. prvo in zadnje sv. obhajilo.

Cesar Napoleon I. je bil na vrhuncu svoje slave. Neka dne je bil v družbi svojih generalov in je poslušal, kako so si ti pripovedovali razne zanimivosti, ki so jih doživeli. Napoleon je nekaj časa molčal in nato je posegel vmes in rekel: „Gospodje, ali veste, kateri dan

je bil najlepši v mojem življenju? Vsi generali so uganjevali, kateri dan bi bil to, saj je bil Napoleon doživel že toliko slavnih dni. Bili so jako različnega mnenja. Nekateri so mislili: dan, ko je zmagal pri Marengu, drugi zopet dan zmage pri Wagramu, tretji so mislili na Afriko. Nekateri so omenjali dne, ko je bil venčan kot cesar. „Nihče ni pravega zadel, gospodje“, pravi Napoleon, „najlepši dan mojega življenja je dan prvega sv. obhajila.“ Pri tem odgovoru so se generali nekako neverjetno nasmehnili. Le en general je bil zamišljen. Videlo se je da je bil zelo ganjen; bil je general Drouot. Napoleon mu je potrkal na rame, rekoč: „Prav dobro, Drouot! prav dobro, dragi moj! Srečen sem, da ste me razumeli.“ — In ta mož, ki na vrhuncu svoje slave ni pozabil dneva prvega svetega obhajila, in ga priznal javno in svečano kot najlepši in najsrečnejši dan svojega življenja, ni pozabil tega dneva ob času svoje nesreče. Ko se mu je v pregnanstvu na otoku sv. Helene bližal konec, spominjal se je prvega svetega obhajila in je prosil Boga, da ga naj kakor na dan prvega sv. obhajila blagoslovi tudi ob smrtni uri. Pred svojo smrtjo je zbral vse tovariše, ki so bili z njim v pregnanstvu in jim zatrjeval, da hoče umreti v naročju svete rimske katoliške cerkve. Nato je v njih prisotnosti prejel z veliko gorečnostjo in pobožnostjo zakramente za umirajoče in se je silno srečnega smatral, ker mu je Bog dodelil časa, da je izprevidel svoje napake in se zanje spokoril.

Kap. A. Merkan.

Dan prvega sv. Obhajila.

L. 1858 na predvečer beli nedelji je v mestu Louisville v Severni Ameriki gosp. I. I. potrkal na samostanska vrata in želel govoriti z gospodom župnikom. Redovniki tega samostana so oskrbovali dušno pastirstvo župnije sv. Bonifacija v tem mestu. Brata, ki je opravljal službo vratarja, so navdajali neprijetni občutki, kajti poznal je tega gospoda kot zagrizenega nasprotnika katoličanom, ki že 18 let ni prestopil cerkvenega praga in se je odlikoval le v sovraštvu do katoliške cerkve. Seveda bratu ni kazalo drugega, nego da je temu gospodu pokazal župnikovo sobo. Toda poiskal si je brat palico in se postavil blizu župnikove sobe, misleč, da bo morebiti ta veri sovražni gospod župnika napal. V tem slučaju bi hitel brat župniku na pomoč. Toda v sobi ni bilo čuti nikakega šuma in ropota, zato je brat odšel v svojo sobico. Trpelo je že dolgo časa, bilo je že 2 ura, 3 ura, 4 ura popoldan, ko vendar prideta župnik in gospod po stopnicah. Župnik pelje gospoda v obednico, da se nekoliko pokrepča. Po kratkem odmoru je gospod odšel domov, toda ne več hudga, zoprnega, nego veselega in zadovoljnega obraza.

Kaj se je zgodilo? Popolna sprava z Bogom, resnična povrnitev h katoliški cerkvi. I. I. je imel dvanajstletnega sinčka, ki je bil

čist in nedolžen kakor angelj. Ta je bil isti dan dopoludan pri izpovedi in drugi dan, t. j. na belo nedeljo mu je bilo prvokrat pristopiti k sv. obhajilu. Deček se je silno veselil tega srečnega trenutka. Zato je ves navdušen pripovedoval doma o sreči, ki jo doseže drugi dan. Trdo srce očetovo je začelo mehko postajati, bil je vesel, ker je bil njegov otrok vesel. Po kosilu je rekel sinčku: „Danes ti lahko izprosiš eno milost. Povej, kar hočeš, vse ti hočem dati, naj še toliko stane.“ — Deček nekaj časa postoji in nato reče z neko sladko zaupnostjo: „Oče, najdražje bi mi bilo, če pojdete tudi vi jutri z menoj k sv. obhajilu.“ Kdo bi mogel popisati učinek teh besed v srcu tega brezbožnega moža? Hitreje nego se led ob gorkem solncu taja, raztopilo se je ob dihu božje ljubezni tudi brezverje, ki je navdajalo njegovo srce. Oči so mu bile solzne, vzel je klobuk in palico in šel, da bi na kolenih pred duhovnikom očistil svojo vest. — In res, drugi dan je pri slovesni sv. maši pristopil z veliko pobožnostjo k mizi Gospodovi; ob svoji desnici je imel sinčka, ki je bil v resnici njegov angelj varuh.

Od tega časa dalje je bil gospod I. I. eden najnavdušenejših katoliških mož.

Kapelen Anton Merkan.

Vsa dela krščanskega usmiljenja — sad sv. obhajila.

Človeškemu rodu se čedalje slabše godi. Vse gre navzkriž. Povsod je nezadovoljnost, nemir. Razdor v človeški družbi se kaže od dne do dne hujši. Na eni strani vidimo bogastvo, izobilje, vsemožno uživanje, na drugi strani bedo, vzdihovanje ubožcev. Odkod ta razdor? Marsikaj navajajo ljudje kot vzrok temu, a glavni vzrok je gotovo ta: ljudem manjka krščanske ljubezni. Ko je vladala na svetu krščanska ljubezen, bili so zadovoljni vsi stanovi, višji in nižji. Ljudje so se smatrali kot bratje, ljubili so se med seboj in podpirali. Zgodovinska resnica je, da se je ljudem vedno tam najbolje godilo, kjer je vladala krščanska ljubezen. A da se dandanes pojavljajo v človeški družbi nemiri, prepiri, upori, vzrok temu je, ker gineva krščanska ljubezen. Namestu nje hoče vladati sila, krutost, krivica. Sicer se dandanes mnogo piše in govori o ljubezni, a ta ljubezen je grda, sebična ljubezen, in zato ni prava, ni krščanska ljubezen. Ako hočemo, da bo zavladal mir med ljudmi, je treba, da v dejanju kažemo, kar je

Krist ukazal, namreč: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe.

Toda kako naj to ljubezen do bližnjega vsadimo v srca ljudi? S silo, s krutostjo se to ne zgodi, tudi z ukazi, z bajoneti tega ne moremo doseči. Torej kako? Poglejmo najprvo, kaj je naš vzor. Kaj je naš Jezus Krist storil v tem oziru? Kar je naš Izveličar z besedo učil, to je pokazal v dejanju. Ker je nas ljubil, šel je za nas v smrt, zato je tudi lahko rekel o sebi: „Večje ljubezni od te nima nihče, da kdo svoje življenje da za svoje prijatelje.“ (Jan. 15, 13.)

Toda Jezus hoče, da ne kažemo te ljubezni do bližnjega le v besedi, nego da jo imamo zlasti v svojem srcu. Vse kar storimo bližnjemu v prid, moramo storiti iz neke notranje nadnaravne ljubezni. In kako učinkuje Jezus to ljubezen v naših srcih? Pri sv. obhajilu. — Sv. obhajilo to je ona čudovita vez, ki druží vesoljno človeštvo po ljubezni in slogi v eno veliko družino. V tem je velik socialen pomen sv. Obhajila.

Pomisli, če pristopiš k mizi Gospodovi, tedaj moraš svojo vest imeti popolnoma čisto. V tvojem srcu ne sme biti nikakega sovraštva, nikake jeze, nikake nevoščljivosti, nikake maščevalnosti. ne smeš misliti, kako bi svojemu bližnjemu škodoval, ne smeš poželeti svojega bližnjega blaga, o nečistosti ne sme biti niti sledu, v srcu mora vladati le ljubezen in nič drugega ne nego ljubezen, čista, sveta ljubezen do Boga in do bližnjega.

Ko zavziješ Gospodovo Telo, združiš se na čudovit način z Jezusom, večno ljubeznijo, ki se je na križu darovala za nas! Kaka čustva, kaki vzvišeni nameni in sklepi navdajajo ob taki priliki človeka! Pripravljen je vse storiti, kar Bog hoče in kar zahteva bližnjega blagor. Zares, kaka ljubezen med kristijani, kaka edinstvo! In ta ljubezen se ne straši nikakega truda, nikakih težav, nikakih žrtev. Vse krščanske naprave, vsa dela usmiljenja so, lahko rečemo, sad sv. Obhajila. Kje zajemajo moči in navdušenosti misijonarji, ki oznanjujejo luč sv. vere v težavnih, nevarnih deželah nevernikom? V sv. Obhajilu. Kje iščejo tolažbe in pomoči redovnice, ki strežejo okuženim bolnikom, ki boleajo za najgršimi in najostudnejšimi boleznimi? V sv. Obhajilu. Sicer se pa vsak lahko sam prepriča, da oni ljudje, ki mnogokrat in vredno prejemajo sv. Obhajilo, so najbolj čednostni ljudje, so prijazni, vljudni,

usmiljeni, dobrotljivi, pripravljeni na vse, kar bi bilo bližnjemu v prid. Jezus v presv. zakramentu je središče vsemu življenju na zemlji.

In tudi socialnega vprašanja nikdar ne rešijo brez Jezusa. O, kako hitro bi se napravil mir in red v človeški družbi, ako bi ljudje bolj poznali Jezusa v presv. zakramentu; ako bi pogostejše pristopali k mizi Gospodovi! Tedaj bi se povrnili časi prvih kristijanov, o katerih pravi dejanje apostolsko: „Množica vernih pa je bila enega srca in enega duha.“ (Dej. ap. 4, 32.) „in stanoviti so bili v nauku apostolov in združeni v lomljenji kruha in v molitvi.“ (Dej. ap. 2, 42.)

Kapelan A. Merkun.

Jed močnih.

Kardinal Langenieux, škof v Rheimsu, pripoveduje o tem novejšem dogodku v njegovi škofiji.

Že od nekdaj je tu bolnišnica. V njej so taki bolniki, katerim bi zavoljo dolgotrajnih in grozovitih bolezni sicer ne hotel nihče streči. To bolnišnico oskrbujejo redovne sestre. Posvetna oblast se je ni polastila do sedaj. Kar so zamudili, popraviti so pa hoteli naglo sedaj. Nekega dne pride odposlaništvo radikalnega mestnega sveta, da bi si ogledalo bolnišnico. Častita prednica sprejme gospode z vso ljubeznivostjo in jim izjavi, da jim hoče prav vse natančno pokazati in jih peljati od sobe do sobe, kjer so bolniki. Ko so gospodje v fraku, cilindru in glase-rokovicah stopil v prvo sobo in videli tamkaj od raka razjedene obraze, videli so že dovolj, napravili so dolge obraze in iskali, kje so vrata, da gredo iz sobe. Toda prednica jih povabi, naj si izvolijo pogledati drugo sobo, kjer sestre strežejo bolnikom, ki imajo še hujše bolezni. Naglo, jako naglo gredo gospodje skozi drugo sobo in pridejo v tretjo sobo. Tu pa potegujejo vsi visoki gospodje odposlanci robce iz žepa in si jih drže pod nos. Hipoma so pri vratih in hočejo po stopnicah doli. Toda prednica jim resno govori: „Gospodje moji, ker ste prevzeli nalogo, da vse natančno pregledate in o tem poročite, tedaj morate tudi vse videti; idite še semkaj v ta del hiše.“ Radi ali neradi so morali s prednico in šli so sopet od sobe do sobe in v vse posebne oddelke, dokler jim vid in vonj ne poide. Bili so vsi blede kakor zid in molčeči, kakor da bi bili mutasti.

Naposled so dokončali mučno hojo po sobah in nemudoma so hiteli na prosto. Tu vpraša najsrčnejši izmed njih: „Koliko let ste že tukaj, madama?“ „Štirideset let,“ odgovori prednica. „In odkod imate toliko srčnosti?“ „Od sv. Obhajila, katero prejemam vsak dan. Ko bi ne bilo pri nas sv. Rešnjega Telesa, ne obstal bi nihče.“

Kapelan A. Merkun.

Moč sv. križa.

(V spominj sv. Sabinjanu za 7. junija.)

Sv. Sabinjan je bil eden izmed najboljših in najzvestejših učencev sv. Romana. Nekega dne je šel z drugimi menihi vred iz samostana. Pri mlinih je bila voda, ki je bila uprav tako silno narasla, povzročila ogromne škode. Podrla je jezove, tako da niso mogli bratje vršiti svojega dela v mlinih.

Pri tem trudapolnem in napornem delu so se kmalu naveličali. Nikakega veselja niso imeli več do dela. Posebno so jih jezile strupene kače, katerih je bilo v oni okolici v izobilju. Kar je privzdignil, povsod je ležala spodaj kača, kamor je stopil, povsod je sikala ta nevarna golazen.

Iz strahu pred stupom so ukrenili, da popuste delo in se vrnejo domov v samostan. Le nekaj jih je zadrževalo, zadrževala jih je obljuba vedne pokorščine. Zato so ostali pokorni.

Polni svetega navdušenja so se vrnili, naredili so na rokah in nogah znamenja sv. križa in junaško so nadaljevali pričeto delo.

Med delom so popevali sledeče besede: „Glejte, dal sem vam moč, da stopate brez strahu po kačah in škorpionih in kljubujete vsaki sili svojega nasprotnika, in nič žalega se vam ne zgodi.“

In glej čudo! Kot bi trenil, izginile so vse kače, in ubogljivi redovniki so zdaj popolnoma mirno nadaljevali svoja opravila.

F. S. V.

Sv. Vid.

(15. junija.)

Naš svetnik je bil sin paganskih starišev; ti so ga izročili v odgojo dvema kristijanoma, Modestu in Krescenciji. Komaj dvanajst let star je bil popolen kristijan, ves goreč za čast Križanega.

Njegov oče Hylas je hotel, da mu ostane sin pagan; pretepeval ga je in izročil sodniku

Valerijanu, da ga je dal s šibami preteptati in odpeljati na to v očetovo hišo.

Po božji prikazni osrčen zapusti sv. Vid z Modestom in Krescencijo očetni dom in kamor so prišli, oznanovali so Jezusov nauk, katerega so potrjevali s čudeži. Ko je Dioklecijan začel s silo zatirati kristijane, vjeli so i njega poleg obeh tovarišev in je v amfiteatru vrgli v kotel vrele smole. Nobenemu ni škodovalo, ostali so nepoškodovani kakor mladeniči v ognjeni peči. Spustili so na sv. Vida leva; a ta mu je pohlevno lizal noge. Slednjič je končal svoje življenje na mučilnici.

L. P.

Marija — pomočnica vsem svojim častilcem.

Neki francoski vitez, po imenu Ansald, je bil ranjen v bitki. Strupena puščica se mu je zasadila globoko v koleno, da je ni bilo mogoče odstraniti brez smrtne nevarnosti. Po preteku štirih let pa sklene ta mož bolečin znova odpreti rano, da mu odstranijo zdravniki bolečine povzročujoče železo. Prej se je priporočil nebeški materi in se zaobljubil, da vsako leto obišče neko daljno božjepotno cerkev Mater Božje, ako prejme ljubo zdravje. Komaj je končal svojo obljubo, prejenjale so bolečine. Zdravniki so mu srečno zacelili rano. Vsako leto je hodil odslej pobožni vitez k materi Pomočnici na božjo pot v društvu vnetih častilcev. Vse te častilce si je namreč pridobila Marija po svoji prečudni pomoči.

L. P.

Sv. Ivan Zlatousti, sv. Terezija, sv. Filip Nerijski, sv. Frančišek Salezijan in sv. Alojzij — o molitvi.

Nekateri ljudje so veseli in srečni, ako molijo in pri tem občutijo neko notranjo tolažbo. Toda če se jim odvzame ta dušna tolažba, postanejo mnogokrat nezadovoljni, malomarni in izgube vse veselje do molitve. Poglejmo, kako so v tem oziru učili in delali svetniki božji.

Sv. Ivan Krizostom, rojen 347 l., je to-le svetoval nekomu, ki je bil mnogokrat proustvoljno razmišljen pri molitvi. Prav ponižno naj si očita, kakor na pr.: „Kaj, če se zabavam s prijateljem, s kako malovredno novico, ali nisem pazljiv? Če pa se zabavam z Bogom o najvažnejših stvareh: o odpuščanju grehov, o izveličalnih sredstvih — ali se naj ne bojim, ako pustim svojim mislim, da se ob enem pečajo z drugimi stvarmi! Ali imam vero. In če jo imam, ali nisem neumnež, ako vender le delam tako?“

„Nimam nobene druge molitve rada,“ pravi sv. Terezija, rojena 1515. leta, „nego ono, ki me utrjuje v čednosti. Zato prištevam molitev v suhoti in izkušnjavah med najboljše. Ali ne rečemo lahko, da molimo, ako Bogu darujemo svoje bridkosti in jih prenašamo, kakor je Njegova sveta volja? To je veliko boljša molitev, kakor da si z raznimi mislimi ubijamo glavo in sami sebe pregovarjamo, da iskreno molimo, ako si izsilimo nekaj solza iz oči.“

Sv. Filip Neri, rojen 1515. leta, pravi, da je zelo umestno, če se ob času suhote in notranje obupnosti smatramo kot berače v pričujočnosti Boga in svetnikov. Prosimo duhovne miloščine, in sicer najprvo pri Jezusu Kristu, nato pri prečišči Devici Mariji, potem pri angelju varuhu, in takoj nato pri tem ali onem svetniku, kakor delajo berači, ki prosijo telesne miloščine.

Sv. Frančišek Saleški, rojen 1567. l., ni bil prav nič žalosten, ako je moleč prišel v dušno suhoto in zapuščenost. Nekoč je rekel: „Nimam navade premišljevat o tem, ali občutim tolažbo ali ne. Ako mi Gospod dodeli sladke občutke svoje tolažbe, sprejemem jih s priprostostjo in spoštljivostjo; in ako mi jih ne dodeli, ne brigam se dalje. Vedno imam veliko zaupanje do svojega Boga, kakor mal otrok do matere.“

Sv. Alojzij, rojen 1568. leta, je vprašan, ali je med molitvijo kaj raztresen, pomislil nekoliko trenutkov in nato odgovoril: „Ako vso raztresenost, ki sem jo imel tekom šestih tednov, skupaj vzamem, znašala bi prilično toliko, kolikor se časa potrebuje za eno Češčeno Marijo.“ To čudovito zbranost duha si je pa sv. Alojzij pridobil s trudom in vsirajnostjo.

Zato pustimo, ako molimo, vsakdanje skrbi doma in se živo zatopimo v božjo pričujočnost. S trudom in vstrajnostjo prilastimo si tudi mi zbranosti duha.

Kapelan Anton Merkun.

Ali se zamorejo protestantje izveličati?

Katehizem o. Scheffmacherja odgovarja temu vprašanju tako-le:

Da! Protestant se zamore izveličati, a le tedaj: ako je trdno prepričan v svojem srcu, da ni v zmoti in ako nima nikakega pripomočka spoznati resnice; ako se drži božjih zapovedi, v kolikor so mu znane in ne stori smrtnega greha. Ako umrje v smrtnem grehu, ne bo izveličan.

Ne! Protestant se ne more izveličati, ako ima dvome o svoji veri, pa vendar ostane v

zmoti, posebno še, ko bi bilo iz sovraštva do katoliške cerkve.

Da! Protestant se zamore izveličati, ako je pripravljen poprijeti se spoznane resnice; ako spolnjuje redno zapovedi, ki mu jih njegov nauk nalaga, ako ne razžali težko niti Boga niti bližnjega.

Ne! Protestant se ne more izveličati, ako ne povpraša po pravi veri, nego mu je sploh dobra vsaka vera.

Ali zamore pošten, veren protestant priti tako lahko v nebesa kakor veren katolik?

Nikakor ne, manjka mu vseh sredstev, katerimi se očiščuje grehov in si nabira milostij. Katolik si lažje ohrani krstno nedolžnost; sv. Duh ga potrdi pri sv. birmi; ako greši, oprosti se v zakramentu sv. pokore greha. Sv. obhajilo pa mu naklanja izvanrednih milosti. Izveličar sam se tu združi z njim in ostane pri njem in v njem. Sv. cerkev je katoliku vedno zvesta pomočnica in dobra mati; ona ga spremlja do vrat večnosti in mu daje sv. popotnico. Spremi ga torej čez življenja prag do onega sveta.

L. P.

Primerjevanje zločinov ali žalostna statistika.

Leta 1886 je bilo 29.706 zločinov izvršenih, a leta 1896 pa le 28.898; torej precej manje, dasi se je v tej dobi ljudstvo pomnožilo za 10 odstotkov.

Pomanjšalo se je število sledečih hudodelstev: tatvina, izneverjenje, zloraba uradne oblasti (po prejemu daril), ponarejenje javnih papirjev, rop, izsilovanje, požig, žaljenje njega Veličanstva, beračenje, detomor, umor in težko telesno poškodovanje.

Pomnožili so se pa sledeči zločini od l. 1887 do 1896:

Goljufija	za 46 %
zadolžena krida (konkurz)	152 „
nasilno poškodovanje tujega imetja	81 „
obrekovanje	za 104 „
motenje vere	125 „
žaljenje postavno priznane cerkve	296 „
velika nesramna dejanja	za 2112 „
obrtnijska nečistost	214 „ (od l. 1881 - 1896)
ponižanje zakona in lastnine	166 „

Te številke govore tako-le: Redilna snov нравstvene moči ljudstva, bogaboječnost peša in pojema; negovanje pohotne poltenosti se grozno širi. In pri tem se nam še tu ne nudi popolna podoba te sramotne bede. Kajti ta zločin zasleduje javni tožnik večidel le vsled osebnega naznanila poškodovančevega. Prav često strah pred sramoto to zakriva. Časih pa zločina celo ne smatrajo za zločin ter ga ne naznanijo. Zločini zoper religijo, in oni nesramnega dejanja so se zelo pomnožili. Kdor ljudi pozna, temu je znana vzročna

zveza teh obeh zločinov, in le težko se da določiti, kje je vzrok in kje pa učinek. Rod, kateremu je usahnila нравstvena korenina, namreč religija, zapade trohlobi in se pogrezne v gujilobo nečistih strasti. Te številke govore: „Učite se krotitve, avstrijski narodi ohranite svoje najdražje svetinje: vernost, mater нравstvenosti in sramožljivost, redilno snov pristne bogaboječnosti.“

Moški zločinci samskega stanu so se bolj pomnožili kakor zločinke ženskega spola. Leta 1896 je bilo zločincev 85,9, zločinek pa le 14,1 %.

Najbolj značilno in žalostno je pa to, da se je število mladostnih zločincev (od 14—20 leta) tako zelo pomnožilo. Tako je bilo l. 1881. 5865 zločinov od mladostnih hudodelcev izvršenih; torej 17 % vseh zločinov. Ta številka se pa do l. 1896 vedno povišuje ter dospe do 23 % zločinov, namreč 6732. Skupno število zločinov se je sploh od l. 1881 do l. 1896 od 33.469 znižalo do 28.892, a zločini mladostnih ljudi so se pri vsem tem absolutno pomnožili. Ta prikazen je jako žalostilna. Vzrok je pa ta, ker se je poostiril boj za bitnost in ker se docela zanemarja domača izgoja mladine.

In katerih zločinov se je mladina najboljše vdeleževala? To so bili: zločini vsled sleperazdevalne zlobe, (pri poškodbi brzojavnih žic 62 %, železnic 28 % mladih zločincev); s silo ali brez sile dovršeni zločini glede imetja (24 % vseh enakih zločinov) in žal zločini nesramnega dejanja, katerih je nezrela mladina dovršila do 32,2 %. Pri veleizdajstvu je vdeležena z 27 % pri motenju vere pa z 7,5 % zločincev.

Kako potrebna in koristna je pač Marijina družba, ne le za dekleta, nego še bolj za mladeniče, ki najdejo pri nji pošteno družino, zabavo, razvedrilo, pa še več duhovne pomoči v ohranjenju nedolžnosti in poštenosti!

Glede zboljšanih, oziroma povračljivih, nam statistika podaja jako zanimivih dat. Tu se kažejo boljše razmere. Dočim je bilo v dobi 1867—1871 27 % povračljivih zločincev, znižalo se je to število do l. 1896 na 23,5 %. Pri tatvini je bilo največ povračljivih. Ženske so videti poboljšljiveje nego moški; teh je izkazanih povračljivih 89 %, onih pa le 11 %.

Glede samomorov nam podaja avstrijski statistični mesečni list podatke od l. 1819—1878. Ti so se zelo množili — kot izrastek ali nasledek napredujoče kulture. Izmed 10.000 mrtvecev je bilo l. 1819 7,6 samomorilcev, leta 1830 10, leta 1844 celo 14, l. 1856 19, l. 1868 27, l. 1871 25, l. 1874 32, l. 1877 pa njih celo 39. Potem se je to število skrcilo. Po izjavi avstrijske statistike (I. zvezek, str. 157.) je l. 1897 umrlo 330.422 moških, pa 315.597 ženskih, med temi je bilo samomorov pri moških 3081, pri ženskih pa le 801. Relativno se število teh nesrečnih v zadnjih 20 letih ni pomnožilo. Po mestih je pač več teh pregreh, nego na deželi. Na 100.000 prebivalcev je prišlo l. 1874 12, leta 1877 15, leta 1878—1883 16 samomorilcev.

Glejmo, kako je na Nemškem. Leta 1889 je bilo na 100.000 stanovnikov 19,8 samomorov l. 1896 20,6, l. 1898 pa 19,9. Najmanje jih je bilo v katoliških provincijah: Poznansko (87), Vestfalsko, Porensko,

Bavarsko; največ samomorov pa je bilo v protestantskih deželah: Saško, Branibor, Slešvik, Turingija.

Po deželah odpade l. 1897 na 10.000 mrtvecev samomorov:

Dunaj	130,6
Česka	98,9
Nizjeavstrijska	94,7
Slezija	84
Moravska	76,3
Štajarska	62,3
Gornjeavstrijska	58
Koroška	57,6
Predarlško	54,3
Primorsko	45,2
Kranjsko	29,3
Tirolsko	26,9
Bukovina	24,8
Galicija	19,2
Dalmacija	15,5

V obrtnih deželah je bilo največ samomorov; veliko manj v poljedelskih. V mestih, zlasti v velikih, več nego na deželi. V celi Evropi, ki šteje do 380 milijonov prebivalcev je izvrši na leto do 50.000 samomorov. Milovati gre te nesrečnike, ne je soditi, ker sodbo si je pridržal Bog. Kolika žalost in sramota za sorodovince! Mnogi so to storili pri zmešani pameti. Molimo Boga, naj nam milostno podeli na prošnjo sv. Katarine pravo pamet do konca dni. Mnogi pa so obupali radi pomanjkanja zdravja, živeža, denarja, radi sramote, preganjanje radi pikrega žaljenja i. dr. Zoper take izkušnjave nam sv. Pavel nudi pomoč govoreč: „Mi pa, ki smo otroci dneva, bodimo trezni, oblečeni z oklepom vere in ljubezni in s čelado upanja v izveličanje.“ Živa vera, trdno upanje, goreča ljubezen in krščansko življenje človeka ojači zoper omenjene izkušnjave.

Opomba glede nezakonskih otrok. Te številke mnogo povedo o spridenosti in lahkomisljivosti, pa tudi o bedi in revščini. Na 100 porodov pride 14 nezakonskih, le leta 1866 (vojaška) in l. 1893 jih je bilo po 15.

Glede zakonskih ločitev se je pri narodih vseh ver pokazal precejšnji naraščaj; pač ni čuda.

Župnik Alojzij Kammer.

(Konec prihodnjic.)

I. Bratovske zadeve molitvenega apostolstva.

a) Glavni namen za mesec junij 1902:

Male dnevnice presv. Srca Jezusovega.

b) Posebni nameni:

7.) **Sv. Sabinijan** Družba sv. Cirila in Metoda. Udje bratovščine presv. Srca Jezusovega.

8.) **Sv. Medard**. Slovensko dijaštvo. Dar pravega poklica. Letošnji novomažniki. Hvaležni spominj na dobrotnike.

9.) **Sv. Prim in sv. Felicitjan**. Vredno prejetanje sv. obhajila Bratovščina presv. Rešnjega Telesa.

10.) **Sv. Marjeta**. Slovenci v tujini. Zmernost v uživanju telesnih dobrin

11.) **Sv. Barnaba.** Družba sv. Mohorja. Slovenski pisatelji in umetniki.

12.) **Sv. Flora.** Vestna uporaba po Bogu podeljenih darov. Pogostna misel na smrt.

13.) **Sv. Anton Padovanski.** Knežskof Anton Pad. Bonaventura. Slovenska mladina in njena prva sv. obhajila. Tretjeredniki in tretjerednice. S.

Raznoterosti.

Sodba o krščanski veri. „Pred vsem hočem biti kritijan, potem šele Nemec, ne, kakor da bi bil Rim mojemu srcu bližje nego nemška domovina; pač pa zato, ker cenim nebeško domovino daleko višje nego zemsko. Oboje pojmem kot skup obstoječe: krščanstvo in Nemčijo. Druge Nemčijesi ne želim, nego kakor je bila Nemčija davno pred Lutrom, polna velikih duhov in velikih značajev.“ To so besede slovitega slikarja Friderika Overbeka, ponositelja katoličana, ob priliki njega imenovanja častnim članom in mojstrom stolnega kapitola v Frankobrodu.

L. P.

Avstrijski prestolonaslednik — papežu. Nadvojvod Fran Ferdinand obžaluje v lastnoročnem pismu na sv. očeta, da mu napete politične razmere v Italiji ne dopuščajo osebno priti v Rim in mu izročiti osebno svojih častitek. Te „čudne politične razmere v Italiji“ so pretvorile to državo v „gnezdo anarhistov in kraljevih morilcev.“ — Blažena Italija!

L. P.

Čisto vino. Ko je leta 1855 pruski kralj prišel na potovanju v obližje mesta Kochem, ponudil mu je tamošnji protestanski pastor v imenu svoje občine kupo najboljšega vina z besedami: „Čista kakor to vino je naša vdanost do Tebe, visokost!“ Vzdružen dvigne kralj kupo in pristavi: „Pa menda ne iz l. 1848.“

L. P.

Slikar Felu je umrl pred nekaterimi meseci v Antverpi, star sedemdeset let. Rojen brez rok je od drugega leta naprej porabljal noge, in v tem dosegel čudovito spretnost, tako da se je sam bril in si sploh vse sam stregel. Slikal je z nogami krasne slike, ki so mu jih zlasti v Ameriki dobro plačevali. Kadarkoli je Leopold, kralj belgijski, prišel v Antverpo, tedaj ni zamudil prilike, da re bi bil obiskal Felua.

Kapelan A. Merkun.

Škofijska kronika.

Premil. g. knežskof dr. Anton Bonaventura Jeglič je dovršil vizitacijo in birmovanje v trebanjski dekaniji 15. majnika. Birmancev je bilo: nedeljo 4. majnika v Trebnjem 371, nedeljo, 11. majnika v Št. Ruprtu 435, 13. majnika v Mokronogu 252, 14. majnika v Tržišču 213 in 15. majnika v Šent Janžu 239. — O binkoštih: nedeljo 18. in ponedeljek 19. majnika je bilo birmancev v Ljubljani 1404. — Binkoštni torek se je v spremstvu preč. g. gen. vikarija prelata Ivana Flis odpeljal na božjo pot na Trsat. — Sredo 21. majnika in četrtek 22. majnika je bila vizitacija

stolne cerkve in stolnega kapitula. — Saboto 24. majnika je maševal zjutraj ob šestih v Marijanišču radi hišnega praznika Marije pomočnice. Opoludne se je odpeljal na birmanje v Radoljico.

— s —

Duhovniške spremembe v ljubljanski škofiji.

Sveti Oče Leon XIII. so podelili prvo dostojanstvo pri tukajanjem katedralnem kapitelju, stolno proštijo, kanoniku ad baculum in vodiji kn. šk. duhovskega semenišča preč. gosp. prelatsu dr. Ivanu Nep. Kulavici. Papežovo imenovansko pismo je prišlo v Ljubljano vtorek; vsled tega se novi prošt slovesno vmešči nedeljo, 8. t. m. ob 11. tih. Velečastiti gospod Anton Fetting-Frankheim, župnik in dekan v Šent-Jernej, je imenovan kanonikom cesarske vstanove pri stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani. — Podeljene so bile župnije: Ovsise vč. g. Nikolaju Križaj, bivšemu župniku premskemu; Lipoglav tamošnjemu župnemu upravitelju č. g. Ivanu Godec; Žalina vpokojenemu duhovniku č. g. Ludoviku Schiffrer; Črnomelj č. g. Stanku Peharec, kapelanu v Stari Loki; Preserje vč. g. Matiji Gerzin, župniku v Fari pri Kostelu; Turijak č. g. Mihaelu Horvat, župnemu upravitelju na Babinem Polju; Kamenik vč. g. Ivanu Lavrenčič, župniku in dekanu v Šmartnem pri Litiji. — Kanonično vmeščeni so bili veleč. in častiti gospodje: Ludovik Schiffrer na župnijo Žalino dne 8. aprila 1902; Ivan Godec na župnijo Lipoglav dne 17. aprila 1902; Mihael Horvat na župnijo Turijak dne 23. aprila 1902; Nikolaj Križaj na župnijo Ovsise dne 24. aprila 1902; Avgust Turek na župnijo Ihan dne 24. aprila 1902; Fran Košir na župnijo Koroško Belo dne 24. aprila 1902. — Vč. g. Ivan Čebašek, župnik na Črnem Vrhu nad Idrijo, je resigniral na podeljeno si župnijo Sodražico. — Premeščeni so bili veleč. in čast. gg.: Nikolaj Stazinski s Čateža pod Zaplazo kot kapelan v Staro Loko; Adolf Knol iz Semiča kot župni upravitelj na Babino Polje; Peter Janec, kapelan na Toplicah, kot župni upravitelj ondi; Ivan Mihelčič iz Slavine v Železnike; Ivan Kramar z Dobrave pri Kropi na Vače; Fran Pavlin, bivši župnik dragatuški, kot župni upravitelj na Col; Josip Brešar iz Ribnice kot župni upravitelj v Sodražico; Ivan Traven, župni upravitelj v Sodražici, kot kapelan v Ribnici; Ivan Florijančič iz Črnomlja kot prvi kapelan v Poljane nad Škofijo Loko; Jakob Benedičič iz Škocijana pri Dobravi v Šmarjeto, odkoder prosi oboleti kapelan Fran Koželj za začasni pokoj; Leopold Raktelj, župnik v Grčaricah, je resigniral na svojo župnijo ter je na lastno željo nameščen kot župni upravitelj v Dragatuš; Josip Gliebe, kapelan v Starem Logu (Altlag), je bil premeščen kot župni upravitelj v Grčarice (Masern). — Umrli so veleč. in čast. gg.: Matija Torkar, upokojeni župnik košanski, dne 29. marcija 1902 na Raki; Ivan Babnik, župnik na Toplicah, dne 20. aprila 1902; Jakob Gross, župnik v Zagoriji ob Savi, dne 2. majnika 1902; Ivan Smukavec, bivši vaški kapelan, v „Leonišči“ v Ljubljani dne 17. majnika 1902. — Priporočajo se v molitev duhovnim sobratom.

Po „Ljublj. škof. listu“ izza 17. majnika 1902, št. IV.